

adidas ve ÇEVKO, adidas Bozcaada Yarı Maratonu'ndaki karbon ayak izini azaltıyor

adidas ve ÇEVKO, adidas Bozcaada Yarı Maratonu'nda oluşan karbon ayak izini azaltmak için bir araya geldi. İş birliği kapsamında Bozcaada'ya maratona gelenlerin yarattığı trafiğin etkisiyle ortaya çıkan karbon ayak izi hesaplanarak bu ölçüme karşılık gelecek şekilde ağaç dikimi yapılması planlandı. Bunun için öncelikle maraton hafta sonu boyunca Geyikli iskelesinden Bozcaada'ya ve adadan Geyikli'ye giden kişilerin karbon ayak izi hesaplanıyor. Bu süreçte neden olunan karbon emisyonu miktarına karşılık gelecek ağacın dikimi ise daha sonra ÇEVKO tarafından gerçekleştirilecek.

Bu arada herkes her gün kendi karbon ayak izini hesaplayabilir ve azaltmak için adımlar atabilir. Neler olduğunu görmek için ÇEVKO'nun aşağıdaki bilgilendirme metnine göz atabilirsiniz.

Karbon Ayak İzi Nedir?

İnsan faaliyetlerinin sonucu olarak salınan, küresel ısınmanın başlıca sorumlusu olarak gösterilen ve karbondioksit (CO₂) cinsinden ölçülen sera gazlarının çevreye verdiği zararın ölçüsüdür.

Son 100 yıl içinde küresel iklim, kısmen insani faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonları nedeniyle ortalama 0,5° C ısınmıştır. İngiliz bilim adamı Stern'in araştırması, bugünden itibaren herhangi bir emisyon salınmasa dahi küresel sıcaklığın, gelecek on yıllar içinde 0,5° C ila 1° C artmaya devam edeceğini ortaya koymuştur. Araştırmada yapılan iklim modelleri; bu emisyonların önemli ölçüde azaltılması için önlem alınmadığı takdirde, dünyanın gelecek yüzyıl içinde 1,4° C ila 5,8° C daha ısınacağını öngörmektedir. Bu değişiklikler, yerkürede hidrolojik döngüyü önemli ölçüde istikrarsız hale getirecek, yağışlar ve su akışlarında daha fazla değişkenliğe neden olacak ve aşırı hidrolojik olayların yoğunluğunu artıracaktır.

Dünya'da gelmiş geçmiş en sıcak 5 yıl sıralaması (en sıcaktan başlayarak) 2005, 1998, 2002, 2003 ve 2006 dır. Görüleceği gibi gelmiş geçmiş en sıcak 5 yıl son 15 yıl içinde gerçekleşmiştir.

Bizler her gün yaptığımız aktiviteler ile bu sera gazlarının salımına neden olmakta ve dünyayı etkilemekteyiz. Bu etki bizim Karbon Ayak İzimizdir.

1- Kişisel Karbon Ayak İzi:

Bizlerin yıllık hayat aktivitelerimiz sırasında doğaya salınan emisyonun kişisel olarak ne kadarlık miktarından sorumlu olduğumuzu gösteren kavramdır.

Kişisel Karbon Ayak İzi 2 ana parçadan oluşur;

a. Birincil Karbon Ayak İzi: Kişilerin evlerinde tükettikleri elektriğe, yakıta ve yapmış oldukları araçlı (araba, uçak gibi) yolculuklara bağlı tüketilen fosil yakıtların yaratmış olduğu CO₂ emisyonlarının ölçüsüdür.

b. İkincil Karbon Ayak İzi: Kişilerin kullandıkları ürünlerin tüm yaşam döngüsünü yani, imalatından en son bozunumlarına kadar olan süreçteki dolaylı CO₂ emisyonlarının ölçüsüdür.

KARBON AYAK İZİ AZALTIM YÖNTEMLERİ

1- Enerji Verimliliği: Bugün ticari binalarda %33'e varan oranda, endüstriyel tesislerde %40'a varan oranda enerji verimliliği çalışmalarıyla elde edilebilecek tasarruf potansiyeli bulunmaktadır. Tüketilen enerjiyi ne kadar azaltılabilirse, o kadar emisyon azaltımı gerçekleştirilmiş olunur. Bu sayede kurumlar emisyonlarını aşağı çekmekle kalmaz, ayrıca maliyet azaltımı da yapmış olacaktır.

2- Geri Dönüşüm: Kurum içindeki cam, kağıt, alüminyum gibi atıklar biriktirilerek geri dönüşümle kazanılırsa emisyon azaltımı sağlanır. Çünkü sıfırdan bir hammaddeyi üretmek için gereken enerji, yeniden kazanma için gerekenden daha azdır. Örneğin 1 ton kağıdın geri dönüştürülmesi ile 36 ton CO₂ emisyonu atmosfere salınmamış olmaktadır.

3- Ağaç Dikmek: Emisyonların azaltımı için akla gelen ilk yol ağaçlandırma yapmaktır. Ağaçlar fotosentez yoluyla havadaki CO₂'i yapraklarına absorbe ederek yaşamları için gereken besini oluşturur. Kişiler ve kurumlar da arazi ormanlaştırma çalışmalarlarıyla emisyon azaltımı yapabilmektedir. Gerçekte her ağacın türüne ve yaşına göre emisyon tutma miktarı farklıdır. Ancak bu farklılığın tespiti için özel bir çalışma gereklidir. Bugün yaklaşık olarak ağaç başına yıllık emisyon azaltımı için 11 kg.CO₂ rakamını dikkate almaktayız.

4- Yenilenebilir Enerji Kullanımı: Yaklaşık olarak tükettiğimiz elektriğin kwh'i başına 0,6 kg.CO₂ atmosfere salınmaktadır.

5- Karbon Salınımı Düşük Ürün ve Hizmetleri Tercih Etmek: Kullandığımız özellikle kağıt ve plastik gibi ürünlerin geri dönüştürülebilir olanlarından tercih etmek, kullandığımız cihazların A ve üstü enerji sınıfında olanları tercih etmek emisyonları azaltmak için seçilebilecek yollardandır. Bu azaltım yolu aynı zamanda hem üreticiler hem de hizmet sağlayıcıları açısından yatırımcı baskısı oluşturan bir unsurdur. Bunun sebebi karbon ayak izini azaltmak isteyen kurumlar ürün ve hizmet alımlarında sıfır emisyonlu olan ürün ve hizmet sağlayan kurumların ürünlerin tercih etmektedirler.

6- Ulaşım Tercihlerini Değiştirmek: Şahsi araçlarımız yerine toplu taşımayı tercih ederek %90'lara varan oranlarda ulaşımına bağlı karbon ayak izimizi aşağı çekebiliriz. Özellikle otobüsle gidebileceğimiz mesafelerde uçakla yolculuğu tercih etmemek de emisyon azaltım yöntemidir. Bunun sebebi uçak yolculuklarındaki birim mesafedeki emisyon miktarı diğer ulaşım yöntemlerine göre yüksek kalmaktadır.

7- Yakıt Tercihini Değiştirmek: Araçlarda kullanılan fosil yakıtları yarattığı emisyonu azaltmak için düşük emisyonlu yakıtları tercih etmek veya hibrit yakıtlı, elektrikli araçların kullanılması araçlara bağlı emisyonun azaltılması için tercih edilebilecek bir yoldur.

8- Karbon Azaltım Kredisi Almak: Karbon kredisi; karbon azaltım projelerinin yaratmış olduğu veya mevcut karbon salım kotasının altında kalan her ton.CO₂ için akredite kuruluşlarca sağlanan sertifikalardır. Karbon ayak izini azaltmak veya karbon nötr olmak isteyen kişi, kurum veya organizasyonlar bu kredileri satın alarak emisyonlarını azaltabilirler.

Sanıldığıının aksine Karbon Ayak İzi'mizi azaltmak o kadar da zor değildir. Yaşam standardımızdan ödün vermeyi gerektirecek özveriler bir yana, büyük olasılıkla yaşam kalitemizi ciddi bir şekilde yükseltecek sonuçlar doğuracaktır.

Bunları yaparak küresel ısınmaya yaptığınız katkıyı azaltabilirsiniz. Bu listedeki önlemler size masraf çıkartmayacaktır; tam tersine tasarruf yapmanızı sağlayacaktır.

1. Kullanmadığınız cihazlarınızı tamamen kapatın (ışıklar, televizyon, DVD alıcı, Hi Fi, bilgisayar, vs.).
2. Sıcak suyun ısısını biraz azaltın (iki derecelik bir düşüş bile büyük bir fark oluşturacaktır).
3. Bulaşık ve çamaşır makinenizi tam yükte çalıştırın; bu şekilde su, elektrik ve deterjan tasarrufu sağlırsınız.
4. aydanlığa kullanacağınız kadar su doldurun.
5. Cep telefonunuz şarj olur olmaz şarjdan alın.
6. Haftalık alışverişinizi tek seferde yapın.
7. amaşırlarınızı makinede kurutmak yerine asarak kurutun.
8. Enerji tasarruflu ışık ampulleri kullanın.
9. İşe giderken ya da çocukları okula götürürken arabanızı paylaşın.
10. Araba kullanmak yerine otobüs ya da tren kullanın.
11. Yurtiçinde uçaęa binmeyin (sözgelimi Londra'dan Edinburgh'a); bunun yerine tren ya da otobüs kullanın.
12. Tatildeyken araba kiralamak yerine bisiklet kiralayın.
13. Otelde kaldığınız zaman odadan çıkarken ışıkları ve klimayı kapatın.
14. Havlularınızın her gün değil, iki günde bir yıkanmasını isteyin.

Birincil karbon ayak izinin yanı sıra bir de ikincil ayak izi de vardır ve alışveriş alışkanlıklarınıza bağlıdır. Süpermarkette mevsimi dışında yiyecek satın aldığınızda bunlar uzak ülkelerden uçakla ya da gemiyle getirilmiş demektir; bu da karbon ayak izinize katkı da bulunur.

1. Et tüketimini azaltın.
2. Eęer musluk suyunu içmek güvenli ise şişelenmiş su satın almayın (özellikle uzak yerlerden getirilmişse).

3. Kendi bölgenizde yetişen meyve ve sebzeleri tercih edin ve mümkünse kendi meyve ve sebzelerinizi kendiniz yetiştirin.
4. Mevsimi dışında taze meyve ve sebze satın almayın; bunlar uzak yerlerden getirilmiş olabilir.
5. Kendi bölgenize yakın yerlerde yapılmış ürünleri tercih edin (uzak yerlerde yapılmış ürünlerden uzak durun).
6. Organik ürünleri satın alın.
7. Aşırı ambalajlanmış ürünleri satın almayın.
8. Mümkün olduğunda geri dönüşüm yapın.
9. Boş zamanlarınızda yaptığınız etkinlikler hakkında dikkatli olun. Şu etkinliklerden hangisi karbon emisyonlarında artışa neden olur? Sauna, sağlık kulübü, restoranlar ve barlar, go-kart, vb.

Bunlara ek olarak iş yerinizdeki karbon ayak izi de vardır.

Masanızda ayrıldığınızda bilgisayarınızı ve monitörünüzü açık mı bırakıyorsunuz? Ofisten çıkınca ışıkları açık mı bırakıyorsunuz? Gereksiz çıktı mı alıyorsunuz? Sayfanın her iki tarafına baskı almanız mümkün değil mi?

Dikilen her ağaç yılda 12 kg karbondioksit emer. Ömrü boyunca ise 1 ton karbondioksiti bertaraf ederek doğanın en büyük koruyucularından olmaktadır.